

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veličák

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

Obr. 143. Mokrá-Horákov, Mokrá-lom X. Řez středověkou vápenickou pecí.
Mokrá-Horákov, Mokrá-Steinbruch X. Der Schnitt durch den Kalkofen.

Obr. 144. Mokrá-Horákov, Mokrá-lom X. Čtverce odkryté na JZ okraji pece.
Mokrá-Horákov, Steinbruch X. Grabungsfläche auf dem SW Ofenrand.

Mokrá-lom X. Středověk – novověk. Vápenická pec, vyhřívací pec. Záchraný výzkum.

V roce 2005 pokračoval záchraný archeologický výzkum na lokalitě Mokrá-lom X, která byla objevena v minulém roce zjišťovací sondáží na ploše naznačující existenci zahluobeného výrobního objektu typu vápenické pece.

Plocha byla rozměřena do čtvercové sítě o velikosti kvadrantů 5×5 m, které byly fixovány do JTSK. V první etapě výzkumu bylo prozkoumáno několik čtverců v J a JZ předpolí velkého zahluobeného objektu. Systém sond odkryl pozů-

Obr. 145. Mokrá-Horákov, Mokrá-lom X. Částečně odkrytý půdorys chaty.
Mokrá-Horákov, Steinbruch X. Teilweise freigelegter Grundriss der Hütte.

statky zaniklé vozové cesty a prohlubeň, která navazovala na vlastní zahluobený objekt v centrální části plochy. V depresi byly lokalizovány zbytky po dřevěných konstrukcích, a to z období pravěku a středověku/novověku. Kulové konstrukce indikovaly v jediném případě téměř kompletní půdorys chaty, kterou se však nepodařilo přímo datovat nálezy. Sídlní objekt ležel v intaktní úrovni, ze které pocházely amorfnní zlomky pravěké keramiky, zařaditelné rámcově do období neolitu – eneolitu. Odkryv se částečně dotkl i vlastního objektu, u kterého sondáž probíhala. Bylo zjištěno, že pec má složitější vývoj a že sloužila minimálně ve dvou časových obdobích k výrobě vápna a zřejmě také k pražení méně kvalitních železných rud (místní hnědele?), a to na konci 13. a v 16. stol. Orientační sondáž při S okraji pece narazila na fragment masivní zdi, stavěné na vápennou maltu. Protože na zdivo nenavazovala žádná jiná struktura, která by souvisela s výrobním objektem, lze usuzovat, že se mohlo jednat pravděpodobně o zbytek navázeči rampy, případně o nějaké podobné zařízení. Vrstva přiléhající ke zdi poskytla fragment nádoby datované do 13. stol.

V souvislosti s úpravnictvím železných rud lze teoreticky uvažovat o využití místních zdrojů, pocházejících z devonských vápenců nad Údolím Ríčky.

Petr Kos

Resumé

Mokrá-Horákov (Kataster Mokrá, Bez. Brno-venkov). Mittelalter. Kalkofen. Rettungsgrabung.

Mokrá-Horákov (Kataster Mokrá, Bez. Brno-venkov). Mittelalter, Neuzeit. Erzröstenofen, Kalkofen. Rettungsgrabung.

MORAVSKÉ BUDĚJOVICE (okr. Třebíč)

Intravilán města. Středověké město. Středověk – 14. stol. Záchraný výzkum.

Na ploše staveniště zimního kluziště proběhl v průběhu podzimu roku 2004 rychlý záchraný archeologický výzkum. Na ZM ČR v měřítku 1 : 10 000, list 23-44-23, se místo nálezu

Obr. 146. Moravské Budějovice. Celkový pohled na historické jádro města od západu, v popředí sledovaná plocha. Moravské Budějovice. Gesamtansicht auf den historischen Stadtkern vom Westen, im Vordergrund die erforschte Fläche

nachází v průsečíku souřadnic od 65 mm od západní sekční čáry a 293 mm od jižní sekční čáry. Ze severu vymezuje plochu tok říčky Rokytka a zkoumané území se nachází v jejím inundačním pásmu. Nadmořská výška činí 444 m. Podloží, které bylo zjištěno pouze v místech výkopů inženýrských sítí, tvoří tmavě okrová jílovitá degradovaná spraš.

Po odstranění ornice a novodobých navážek se v prostoru stavby podařilo povrchovým průzkumem zachytit řadu zlomků keramiky, které je možné zařadit do průběhu 14. stol. Po ohledání hlubších výkopů a celého prostoru bylo zjištěno, že se tyto nálezy nacházejí v mohutné vrstvě splachů, která vznikla přirozeným snosem, případně i záměrným deponováním odpadu z prostoru výše položeného středověkého jádra města (obr. 146).

Ul. Tyršova. Novověk. Hřbitov. Záchraný výzkum

Při výzkumu v místě protlakové šachty byly nalezeny lidské ostatky, náležející jednomu z hrobů bývalého městského novověkého hřbitova, zrušeného v rámci výstavby předměstí podél výpadovky na Znojmo. Sledované území se nachází v jižní části intravilánu města a prostoru dnešního parku před budovou gymnázia, který se rozkládá na plošině výrazného ostrohu na pravobřeží říčky Rokytne v nadmořské výšce 474 m. Podloží je tvořeno výraznou sprašovou návějí (především v prostoru historického jádra), kterou střídají degradované spraše a skalní masiv.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Moravské Budějovice (Bez. Třebíč). Mittelalter (14. Jh. n. Chr.). Siedlung – Stadt. Rettungsgrabung.

Moravské Budějovice (Bez. Třebíč). Neuzeit (18. Jh. n. Chr.). Friedhof. Rettungsgrabung.

MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)

Ul. Zámecká. Středověké město. Vrcholný a pozdní středověk (14.–15. stol.). Záchraný výzkum.

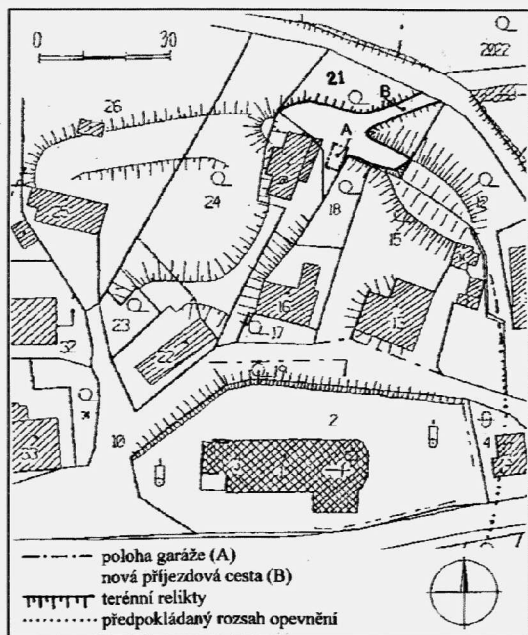
V roce 2004 byl proveden záchraný archeologický výzkum na jižním okraji historického jádra města. Na ZM ČR 1 : 10 000, 24-33-25, se zdokumentované situace nacházely v okolí bodu 336 mm od západní sekční čáry a 277 mm od jižní sekční čáry. Zkoumané území se rozkládá na výrazné levobřežní ostrožně řeky Rokytne, a to přímo na její šíji, kde se v současné době nachází historické jádro města. Jeho část v místě výzkumu vykazuje mírný sklon k severu, který je ovšem dán středověkými úpravami. Nadmořská výška ostrožny kolísá v rozmezí 245-256 m, v místě nálezu je pak 254 m. Podloží je tvořeno mohutnou vrstvou vátych kvartérních spraší, pod nimiž se nachází známé rokytenské fialové slepence.

Výzkumem se podařilo zachytit a doložit středověký vývoj exponovaného prostoru šije mezi historickým jádrem města a prostorem hradu (dnes zámku). Nejstarším zjištěným zlomkem, který by indikoval stopy staršího osídlení, je drobný zlomek hrdla tuhového hrnce, jež můžeme pouze rámcově zařadit do mladohradištního období. Převážná část nálezů pocházející z kulturní vrstvy 104 však dokládá intenzivní rozvoj tohoto prostoru až v průběhu 14. stol. Ojedinelý zlomek ploché poklice s kolmo nahoru vytaženým okrajem může naznačovat možnost osídlení již z průběhu 13. stol.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Moravský Krumlov (Bez. Znojmo). Mittelalter (14.–15. Jahr. n. Chr.). Siedlung. Stadt. Rettungsgrabung

Obr. 147. Nový Malín, schéma stavu valu na parc. č. 21 (září 2005), pláněk převzat z: Plaček 2003, 4. Nový Malín. Der Zustand des Walles im September 2005, der Plan nach Plaček 1003, 4.